

ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, СТРАХОВИХ ВИПЛАТ, СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ, ЖИТЛОВИХ СУБСИДІЙ ТА ПЛЬГ

вул. Бастіонна, 9, м. Київ-14, 01601 тел. 284-89-33,

E-mail: info@pfu.gov.ua, сайт www.pfu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 00035323

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Наталі Щербатій
foi+request-109179-60fe2645@dostup.pravda.com.ua

Шановна Наталю Михайлівно!

Розглянувши Ваш інформаційний запит від 03.03.2023 (вх. № 285/11 від 06.03.2023) щодо надання додаткових роз'яснень на питання, порушені у Вашому інформаційному запиті від 27.02.2023 (вх. № 250/11 від 27.02.2023), Пенсійний фонд України, в порядку порушених питань, повідомляє.

Розділ I пункти 1, 2, 2.1, 2.1.1, розділ II пункт 3.1. В додаток до листа Пенсійного фонду України від 03.03.2023 № 2800-030102-8/10883 на пункт 2.1 Вашого інформаційного запиту від 27.02.2023 роз'яснюємо, що статтю 45 Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (далі – Закон № 1058), який набрав чинності 01.01.2004, визначено строки призначення, перерахунку та виплати пенсії. При визначенні дати права на встановлення до пенсії за віком чи до пенсії по інвалідності надбавки на догляд чи надбавки на непрацездатних членів сім'ї органи Пенсійного фонду України керуються абзацом другим частини четвертої статті 45 Закону № 1058, згідно з яким у разі виникнення права на підвищення пенсії перерахунок здійснюється **з першого числа місяця, в якому пенсіонер звернувся за перерахунком пенсії**, в тому числі одинока жінка, 02.03.1959 року народження, визнана особою з інвалідністю II групи, якщо відповідну заяву з усіма необхідними документами подано до 15 числа включно, і з першого числа наступного місяця, якщо заяву з усіма необхідними документами подано після 15 числа.

Розділ I пункти 1, 2, 2.1.2, 2.1.3, розділ II пункти 3.3, 3.4. В листі Пенсійного фонду України від 03.03.2023 № 2800-030102-8/10883 на пункт 2.3 Вашого інформаційного запиту від 27.02.2023 дано посилання на відповідні розділи, статті, пункти Закону № 1058 та Закону України від 05.11.1991 № 1788-ХІІ «Про пенсійне забезпечення» (далі – Закон № 1788), який набрав чинності 01.01.1992, якими органи Пенсійного фонду України керуються при визначенні права на встановлення:

- до пенсії за віком, що призначена відповідно до Закону № 1058, надбавок непрацюючим пенсіонерам, які мають на своєму утриманні непрацездатних членів сім'ї, та на догляд одиноким пенсіонерам, які за висновком медичних закладів потребують постійного стороннього догляду;

Шута Світлана Леонідівна

КНЕДП - ІДД ДПС

7872A186463BCFAECFED8A8C833CAD31065749EA944F4109182A5F28DB028E8100

09.03.2023

Пенсійний фонд України

09.03.2023
2800-030102-8/12173

- до пенсії по інвалідності, що призначена відповідно до Закону № 1058, надбавок непрацюючим особам з інвалідністю, які мають на своєму утриманні непрацездатних членів сім'ї, та на догляд одиноким особам з інвалідністю II групи, які потребують постійного стороннього догляду або досягли пенсійного віку.

Додатково повідомляємо, що згідно з пунктом «а» статті 21 Закону № 1788 надбавка до пенсії за віком на утримання кожного непрацездатного члена сім'ї (статті 37, 38, 40, 41 Закону № 1788) визначалась в розмірі соціальної пенсії, передбаченої для відповідної категорії непрацездатних. Згідно з пунктом «б» статті 21 Закону № 1788 надбавка до пенсії за віком на догляд одиноким пенсіонерам, які за висновком медичних закладів потребують постійного стороннього догляду, визначалась в розмірі соціальної пенсії, передбаченої пунктом «б» статті 94 Закону № 1788.

Згідно з пунктом «а» статті 33 Закону № 1788 надбавка до пенсії по інвалідності на утримання кожного непрацездатного члена сім'ї (статті 37, 40, 41 Закону № 1788) визначалась в розмірі соціальної пенсії, передбаченої для відповідної категорії непрацездатних. Згідно з пунктом «б» статті 33 Закону № 1788 надбавка до пенсії по інвалідності на догляд особам з інвалідністю I групи, одиноким особам з інвалідністю II групи, які потребують постійного стороннього догляду або досягли пенсійного віку, а також одиноким особам з інвалідністю III групи, які досягли пенсійного віку, визначалась в розмірі соціальної пенсії (пункт «б» статті 94).

Статтею 94 Закону № 1788 визначені розміри соціальних пенсій, що призначались відповідно до Закону № 1788. Зокрема:

- згідно з пунктом «а» статті 94 Закону № 1788 в розмірі 30 процентів мінімального розміру пенсії за віком особам, які досягли віку: чоловіки – 60 років, жінки – 55 років і не набули права на трудову пенсію без поважних причин;

- згідно з пунктом «б» статті 94 Закону № 1788 в розмірі 50 процентів мінімального розміру пенсії за віком особам, які досягли віку: чоловіки – 60 років, жінки – 55 років і не набули права на трудову пенсію з поважних причин та особам з інвалідністю III групи;

- згідно з пунктом «в» статті 94 Закону № 1788 в розмірі 100 процентів мінімального розміру пенсії за віком особам з інвалідністю II групи;

- згідно з пунктом «г» статті 94 Закону № 1788 в розмірі 200 процентів мінімального розміру пенсії за віком особам з інвалідністю I групи.

Звертаємо увагу на те, що соціальні пенсії Законом № 1058 не передбачені.

Соціальні пенсії призначались органами Пенсійного фонду України відповідно до Закону № 1788 до 01.01.2005 – до дати набрання чинності Законом України від 18.05.2004 № 1727-IV «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю».

Відповідно до рішень Кабінету Міністрів України станом на 01.01.2005 соціальні пенсії обчислювались виходячи з розміру 22,11 грн.

Розміри надбавок, передбачених пунктами «а» та «б» статей 21, 33 Закону № 1788 та умови їх встановлення визначено постановою Кабінету Міністрів України від 16.07.2008 № 654 «Про підвищення рівня пенсійного забезпечення громадян» (далі – Постанова № 654), яка набрала чинності 24.07.2008. До набрання чинності Постановою № 654 розміри надбавок на непрацездатних членів сім'ї, що

перебувають на утриманні непрацюючих пенсіонерів та надбавок по догляду за самотніми пенсіонерами і особами з інвалідністю визначались виходячи з розміру 19 гривень 91 копія відповідно до підпунктів «г» та «д» пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 03.01.2002 № 1 «Про підвищення розмірів пенсій та інших соціальних виплат окремим категоріям пенсіонерів, фінансування яких здійснюється за рахунок коштів державного бюджету».

Розділ II пункт 3.2. Відповідно до Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 № 280, основними завданнями Пенсійного фонду України є, зокрема:

- реалізація державної політики з питань пенсійного забезпечення, загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу;

- ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, осіб, які мають право на пільги, а також отримувачів житлових субсидій;

- здійснення страхових виплат та надання соціальних послуг відповідно до Законів України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

- проведення перевірки обґрунтованості видачі, продовження листків непрацездатності та документів, що є підставою для їх формування, на базі інформації, що міститься в електронних системах та реєстрах;

- здійснення контролю за використанням страховальниками та застрахованими особами страхових коштів.

Питання щодо встановлення заробітних плат відповідним категоріям працівників, в тому числі соціальним працівникам державної установи, не належить до компетенції Пенсійного фонду України.

З порушеного Вами питання рекомендуємо звернутись до Міністерства економіки України.

Розділ II пункт 3.3.1. Питання діяльності Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади урегульовані статтями 113-120 розділу VI Конституції України.

Розділ II пункти 3.3.2, 3.5. Згідно з частиною другою статті 5 Закону № 1058 виключно Законом № 1058 визначаються, зокрема, умови набуття права та порядок визначення розмірів пенсійних виплат, мінімальний розмір пенсії за віком.

Визначення **мінімального розміру пенсії за віком** дано в абзаці першому частини першої статті 28 Закону № 1058, згідно з якою мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом (у 2023 році – Законом України від 03.11.2022 № 2710-IX «Про Державний бюджет України на 2023 рік» (далі – Закон № 2710), за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу (згідно з пунктом 4-1 розділу XV Закону № 1058 – 25 років страхового стажу для чоловіків та 20 років для жінок, якщо пенсію призначено до 01.10.2011).

Відповідно до частини третьої статті 27 Закону № 1058 **максимальний розмір пенсії** (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) **не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність.**

Розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, встановлюється законом України про Державний бюджет України на відповідний рік. Законом № 2710 розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 01.01.2023 встановлено на рівні 2093,00 грн.

Розділ II пункт 3.6. Беручи до уваги положення пунктів 3, 8 Положення про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1317 «Питання медико-соціальної експертизи» (далі Положення № 1317), **датою встановлення інвалідності та ступеня втрати професійної працездатності потерпілому від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання у відсотках вважається день надходження до медико-соціальної експертної комісії документів, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлене захворюваннями, наслідками травм або вродженими вадами, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності особи.**

Розділ II пункт 3.7. Дата та вхідний реєстраційний номер Вашого інформаційного запиту від 03.03.2023 зазначено в абзаці першому цього листа.

Розділ II пункт 3.8. Надсилаємо витяг з документообігу в Пенсійному фонді України - реєстраційну картку Вашого інформаційного запиту від 03.03.2023 з реквізитами його вхідної реєстрації.

Розділ II пункт 4. Нумерація відповідей в листі Пенсійного фонду України відповідає нумерації запитань у Вашому запиті на публічну інформацію. Сканована копія витягу з документообігу Пенсійного фонду України відповідає вимогам до даного виду документу.

Додаток: 1 арк. в 1 прим.

З повагою

**заступник директора Департаменту – начальник
управління методологічного забезпечення
з питань пенсійного забезпечення**

Світлана ШУТА